

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie

Instytut Pielęgniarstwa

Opis modułu kształcenia

Nazwa modułu (przedmiotu)		Anatomia			Kod podmiotu	IP.1./NP-A				
Kierunek studiów		Pielęgniarstwo								
Profil kształcenia		praktyczny								
Poziom studiów		Studia pierwszego stopnia								
Forma studiów		stacjonarny								
Semestr studiów		II								
					Zajęcia z zakresu nauk podstawowych		Tak			
Tryb zaliczenia przedmiotu			Egzamin		Liczba punktów ECTS			Sposób ustalania oceny z przedmiotu		
Formy zajęć i inne		Liczba godzin zajęć w semestrze		Zajęcia teoretyczne	2	Zajęcia praktyczne	-		Praktyka zawodowa	-
		Całkowita	Pracy studenta	Zajęcia kontaktowe	Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w ramach form zajęć				Waga w %	
Wykład		25	10	15	Sprawdzian pisemny				60%	
Ćwiczenia praktyczne		25	10	15	Sprawdzian w warunkach symulacyjnych				35%	
Samokształcenie		15	15	-	Referat pisemny				5%	
Razem:		65	35	30					Razem	100%
Kategoria efektów	Lp.	Efekty kształcenia dla modułu (przedmiotu)			Sposoby weryfikacji efektu kształcenia	Efekty kierunkowe		Uwagi		
Wiedza	1.	Posługuje się mianownictwem anatomicznym.			Sprawdzian pisemny	A.W1.				
	2.	Omawia budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyna górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna).			Sprawdzian pisemny	A.W2.				
Umiejętności	1.	Posługuje się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystuje znajomość topografii narządów ciała ludzkiego.			Sprawdzian w warunkach symulacyjnych	A.U1.				
	2.	Wykazuje różnice w budowie i charakteryzuje funkcje życiowe człowieka dorosłego i dziecka.			Sprawdzian w warunkach symulacyjnych	A.U2.				
	3.	Konstruuje wzór wykorzystania podstaw wiedzy anatomicznej w badaniu przedmiotowym.			Sprawdzian w warunkach symulacyjnych	A.U4.				
Kompetencje społeczne	1.	Systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu.			Sprawdzian w warunkach symulacyjnych	A.K2.				

Prowadzący

Forma zajęć	Prowadzący zajęcia (tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko)
Wykład	Prof. dr hab. n. med. Jerzy Arendt
Ćwiczenia praktyczne	Prof. dr hab. n. med. Jerzy Arendt
Samokształcenie	Prof. dr hab. n. med. Jerzy Arendt

Treści kształcenia

Wykład		Metody dydaktyczne	Wykład z wykorzystaniem technik multimedialnych	
Lp.	Tematyka zajęć	Tematyczne efekty kształcenia W wyniku kształcenia student:		Liczba godzin
1.	Układ trawienny – górna część przewodu pokarmowego.	<ul style="list-style-type: none"> - zna budowę poszczególnych elementów układu pokarmowego, - określi topografię układu i jej wpływ na zmiany patologiczne, - zna uwarunkowania anatomiczne czynności pielęgniarstwa w zakresie górnej części przewodu pokarmowego. 		2
2.	Układ trawienny – dolna część przewodu pokarmowego. Wielkie gruczoły trawienne.	<ul style="list-style-type: none"> - zna budowę poszczególnych elementów dolnego odcinka przewodu pokarmowego, - określi topografię układu i jego wpływ na zmiany patologiczne narządów, - zna uwarunkowania anatomiczne czynności pielęgniarstwa w zakresie dolnej części przewodu pokarmowego. 		2
3.	Brzuch – zawartość jamy otrzewnej.	<ul style="list-style-type: none"> - wymieni narządy jamy otrzewnej, - zna topografię narządów jamy otrzewnej, - określi wpływ położenia poszczególnych narządów na patologię jamy otrzewnej. 		1
4.	Brzuch – narządy przestrzeni pozaotrzewnej.	<ul style="list-style-type: none"> - zna budowę narządów przestrzeni pozaotrzewnej, - zna topografię narządów przestrzeni pozaotrzewnej, - określi wpływ położenia poszczególnych narządów na patologię przestrzeni pozaotrzewnej. 		2
5.	Gruzoły dokrewne.	<ul style="list-style-type: none"> - omówi układ gruczołów dokrewnych organizmu człowieka. Sprężenie zwrotne, - zna budowę poszczególnych gruczołów dokrewnych, - omówi podstawową czynność i patologię gruczołów dokrewnych ważną dla pielęgniarstwa. 		2
6.	Układ moczowo-płciowy.	<ul style="list-style-type: none"> - zna wspólne początki rozwoju tych układów, - omówi budowę poszczególnych narządów układu moczowego i płciowego - zna budowę nerki, - zna anomalie rozwojowe tych narządów. 		2
7.	Układ narządu zmysłów. Powłoka wspólna.	<ul style="list-style-type: none"> - wymieni zmysły człowieka, - zna budowę poszczególnych narządów zmysłów, - zna budowę skóry i jej przydatki. 		2
8.	Krew. Limfa. Układ chłonny.	<ul style="list-style-type: none"> - zna elementy morfotyczne krwi. Skład osocza, - wymieni elementy morfotyczne limfy, - zna budowę i czynność układu limfatycznego. - określi uwarunkowania krążenia limfatycznego. 		2
Razem liczba godzin:				15

Ćwiczenia praktyczne		Metody dydaktyczne	Ćwiczenia w pracowni anatomicznej	
Lp.	Tematyka zajęć	Tematyczne efekty kształcenia W wyniku kształcenia student:		Liczba godzin
1.	Wprowadzenie do ćwiczeń z anatomii.	<ul style="list-style-type: none"> - zachowa zasady bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujące w pracowni anatomicznej w czasie zajęć praktycznych. 		1
2.	Układ chłonny.	<ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzuje budowę węzła chłonnego, - przedstawi zasady krążenia chłonki, 		3

		- pokaże główne pnie chłonne, - pokaże główne grupy węzłów chłonnych obwodowych.	
3.	Układ trawienny.	- scharakteryzuje budowę poszczególnych elementów układu trawiennego, - wskaże topografię tego układu i jej wpływ na zmiany patologiczne, - przedstawi narządy jamy otrzewnej, - przedstawi topografię narządów jamy otrzewnej, - przedstawi budowę narządów przestrzeni pozaotrzewnej, - przedstawi topografię narządów przestrzeni pozaotrzewnej.	3
4.	Gruzoły dokrewne.	- scharakteryzuje układ gruczołów dokrewnych organizmu człowieka, - przedstawi istotę sprzężenia zwrotnego, - przedstawi budowę poszczególnych gruczołów dokrewnych, - wykaże wpływ poszczególnych gruczołów na funkcjonowanie organizmu człowieka.	3
5.	Układ moczowo-płciowy.	- scharakteryzuje budowę poszczególnych części układu moczowo – płciowego, - przedstawi szczegółową budowę nerki, - wskaże różnice w budowie żeńskiego i męskiego układu moczowo-płciowego, - wskaże na istotne elementy w budowie układu moczowo- płciowego z punktu zabiegów pielęgnarskich.	3
6.	Układ narządu zmysłów. Powłoka wspólna.	- scharakteryzuje rodzaje zmysłów człowieka, - przedstawi budowę poszczególnych narządów zmysłów, - scharakteryzuje budowę skóry, - przedstawi okolice ciała człowieka.	2
Razem liczba godzin:			15

Samokształcenie		Metody dydaktyczne	Praca pisemna w formie referatu, prezentacja multimedialna
Lp.	Tematyka zajęć	Tematyczne efekty kształcenia W wyniku kształcenia student:	
1.	Naczynia krwionośne.	- określi topografię naczyń tętniczych i żylnych wykorzystywanych do uzyskiwania dostępu naczyniowych.	
2.	Błony surowicze.	- określi cechy wspólne i odrębności: a) opłucnej, b) otrzewnej, c) osierdzia.	
3.	Płyn mózgowo-rdzeniowy.	- scharakteryzuje rolę i skład płynu mózgowo- rdzeniowego w organizmie.	
4.	Drogi żółciowe zewnątrzwątrobowe.	- określi budowę i topografię: a) przewodu wątrobowego prawego, lewego i wspólnego, b) przewodu żółciowego wspólnego, c) przewodu pęcherzykowego i pęcherzyka żółciowego.	
5.	Układ oddechowy.	- określi granice płuc i opłucnej oraz szczelin międzypłatowych w rzucie na ścianę klatki piersiowej z uwzględnieniem ruchomości oddechowej płuc.	
6.	Narządy wewnętrzwydzielnicze.	- określi topografię i budowę: a) grasicy, b) tarczycy, c) przytarczyc, d) nadnerczy, e) ciała przyzwojowego, f) szyszynki, g) przysadki.	
Razem liczba godzin:			15

Literatura podstawowa:

1.	Anatomia człowieka / Adam Bochenek, Michał Reicher. - Wyd. 12 dodr. Anatomia człowieka T. 1 Anatomia ogólna, kości, stawy i więzadła, mięśnie / Adam Bochenek, Michał Reicher, Tadeusz Bilikiewicz, Stanisław Hiller, Eugenia Stołyhwo ; przer. i uzupełn. E. Sieńkowski [et al.] ; red. Wiesław Łasiński. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2008.
2.	Anatomia człowieka : podręcznik dla studentów. T. 1, [Anatomia ogólna, ściany tułowia] / red. nauk. Olgierd Narkiewicz, Janusz Moryś ; aut. Olgierd Narkiewicz, Jerzy Dziewiątkowski ; il. wykonała Sylwia Scisłowska.- Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2010.
3.	Anatomia człowieka : podręcznik dla studentów medycyny / red. Janina Sokołowska-Pituchowa; red. wyd. I-III Witold Sylwanowicz; Adam Krechowicki [et al.]. - Wyd. 8. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2006.

4.	Anatomia człowieka : podręcznik i atlas dla studentów licencjatów medycznych / Elżbieta Suder, Szymon Brużewicz. - Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2004.
5.	Atlas anatomii człowieka / Frank Henry Netter; oprac. Arthur F. Dalley; tł. i red. wyd. pol. Kazimierz S. Jędrzejewski. - Wyd. 1 pol. - Wrocław : Urban & Partner, 2002.

Literatura uzupełniająca:

1.	Anatomia czynnościowa : podręcznik dla studentów pielęgniarstwa, fizjoterapii, ratownictwa medycznego, analityki medycznej i dietetyki / red. Ryszard Maciejewski, Kamil Torres ; Bogdan Ciszek [et al.]. - Lublin : Czelej, 2007.
2.	Mała encyklopedia anatomii człowieka / Zygmunt Urbanowicz. - Lublin : Czelej, 2003.
3.	Mały atlas anatomiczny / Ryszard Aleksandrowicz. - Wyd. 4 dodr. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2004.

.....
 Koordynator modułu (przedmiotu)
 podpis

.....
 Dyrektor Instytutu
 pieczęć i podpis